Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 42 Sobota, 23. maja 1936 Leto XI

Leon Blum, Jugoslavija in reakcionarne klevete

»Slovenec« z dne 20. t. m. je priobčil ostuden napad na bodočega francoskega ministrskega predsednika s. Leon Bluma. Članek je izzval tako neugoden odmev, da je v teku dneva državna oblast list zaplenila in smatrala za potrebno, objaviti svojo odločbo o zaplembi potom polslužbene agencije »Avala«.

Med tem, ko slovenski klerikalci v svojem glasilu oblivajo Bluma z gnojnico, piše beograjska »Politika« o njem tako-le:

»I Blum i Bouncour, sta v težkih dneh, katere je nedavno preživela Jugoslavija, najodločnejše zastopala našo tezo... Blum je ravnatelj socialističnega strankinega lista »Popu« laire«. Že leta in leta prinaša ta list, vsako jutro, uvodni članek izpod peresa Bluma. Blum je, naravno, pisal tudi o vprašanjih, ki nas interesirajo. Nekatere zadeve prejšnjih jugoslovanskih vlad je v svojem glasilu ostro kritiziral. Kaj drugega tudi ni bilo mogoče pričakovati od organa socialistične stranke. Toda, v enem izmed najtežjih trenutkov naše novejše zgodovine, so list »Populaire« in Leon Blum napravili jugoslovanskemu narodu uslugo, ki jo je z besedami težko oceniti.«

List potem omenja zadržanje velikega pariškega desničarskega lista po umoru v Marseillu. Ta del francoskega tiska je tedaj skrbno prikrival pravo ozadje marsejskega atentata in si je v ta namen izmišljal cele storije in metal v koš vse vesti svojih poročevalcev o Janka Pusti in drugim sličnim ustanovam.

»Populaire« je prvi objavil ta odkritja. Pa ne samo to, taisti dan je napisal Leon Blum o tem uvodni članek, v katerem je najostrejše obsodil mednarodne organizatorje zločina in prave krivce, vse prave krivce po imenu, ne prizanašujoč nikomur.

To je bil prvi in edini članek, objavljen v Franciji s polnim podpisom kakšnega strankinega prvaka,, v katerem je bila povedana čista resnica, in to v času, ko se je vse ostalo francosko časopisje izogibalo resnice, četudi na škodo Jugoslavije.«

Ali je Leon Blum radi tega zaslužil, da ga sedaj »Slovenec« kleveta? Da ga kleveta v času, ko rojalistična mafija v Franciji javno poziva svoje pristaše, da naj tega od njih tako osovraženega socialističnega prvaka umore?

Kdo daje Nemčiji denar?

Londonski bankirji.

V angleški zbornici je vprašal poslanec, kdo daje Nemčiji denar za oboroževanje. Zunanji minister Eden je kratko odgovoril: inozemstvo.

Če pa pogledamo v poročilo baselske banke za mednarodna plačila, vidimo, da so se dolgovi Nemčije v dobi od decembra 1934 do decembra 1935 vseh drugih držav znižali, dočim so angleški dolgovi Nemčije narasli v tej dobi okroglo več kot 50 milijard dinarjev, oziroma se dvignili od 41.9 na 44.1 milijonov funtov šterlingov.

Meceni nemškega oboroževanja so torej londonski bankirji.

Program francoske levičarske vlade

Izjava s. Bluma

Prve izjave Leona Bluma, ki sestavlja novo francosko vlado, je naletela na številne kritike in razlaganja v inozemstvu. Namen je prozoren. Na vsa ta manevriranja francoskih socialistov odgovarja Blum v »Populaire« predvsem jasno in pravi med drugim:

Vprašanje je, če se sme zunanja politika dežele vmešavati v notranjo politiko drugih držav ali ne. To pojasnjujem, da mi zahtevamo mir z vsemi narodi neglede na njih notranjo uredbo, če ti žele mir tako iskreno kakor mi. Nikakor ne bomo pognali Francije v vojno iz sovraštva do režima ali zaradi trpljenja, ki so ga našim tovarišem povzročili, toda normalno in legitimno se nam zdi, da simpatiziramo s prijateljstvom narodov, ki so ostali zvesti demokratičnim svoboščinam in velikemu idealu socialne pravičnosti in ki so si skupno z nami priborili narodno neodvisnost. S tem mislim angleškosaksonske demokracije, sovjetsko Unijo, Španijo in Malo antanto, s čemer pa ne nameravam izključevati drugih narodov. Med prijatelji torej opravičeno izbiramo, toda v naši mirovni politiki glede prijateljstva ne bomo delali razlik. Mir ostane nam vedno organizirani in nedeljivi mir. Uverjen sem, da je prvi predpogoj za ohranitev miru močna enotna mednarodna skupnost, ki ima sama vase zaupanje in ki spoštuje mednarodne zakone. Še vedno verujemo, da je najboljše orodje miru kolektivna varnost, to je varnost, ki se strogo podreja mednarodnemu sodišču ter je vezana na medsebojno pomoč in razorožitev.

To so dovolj jasne besede o mednarodni politiki levičarske vlade v Franciji.

Socialistična stranka je vprašala tudi zvezo strokovnih organizacij, če želi zastopstvo v vladi. Glavni tajnik zveze delavskih strokovnih organizacij, s. Jouhaux, je na ta poziv javil, da strokovne organizacije ne žele zastopstva v vladi, ker niso politične ter se bavijo le z delavskimi gospodarskimi ali socialnimi vprašanji. — Razentega obsega program socialistične stranke vse zahteve strokovno organiziranega delavstva. Tako glede delovnega časa, preskrbe dela, skrajšanje delovnega časa najmanj ob istih mezdah, glede zdravih delavskih stanovanj, izvajanja javnih del, gradbe bolnic itd.

Tudi s. Jouhaux poudarja poživitev gospodarstva, kakor je že poudarjal s. Leon Blum sam. Strokovno organizrano delavstvo bo po svojih močeh podpiralo izvedbo programa vlade in iskreno sodelovalo v dobrobit celega naroda.

Zasedanje socialistične internacionale

Za demokracijo in proti fašizmu.

V Bruslju je zasedala eksekutiva Socialistične internacionale.

Internacionala je razpravljala o predlogu francoskega komunista Cachina glede enotne fronte.

Eksekutiva je osvojila predlog, da se sestanejo predstavniki francoske socialistične stranke, angleške delavske stranke in ruskih bolševikov, vendar ni sigurno, da bi se angleška delavska stranka teh razgovorov udeležila.

Za delavstvo je v boju za resnično demokracijo in proti fašizmu važnejše vprašanje likvidacije razcepa, kot pa vprašanje enotne fronte, ki to vprašanje pušča odprto.

Skrajšanje delovnega časa pri javnih delih

Vprašanje, s katerim se bo bavila konferenca dela v Ženevi.

Na bodoči konferenci dela v Ženevi se bo razpravljalo tudi o problemu skrajšanja delovnega časa. Načelo 40-urnega delovnega tedna pri javnih delih je bilo sklenjeno že 1935. Pri mnogih javnih delih se lahko izvede že z upravnimim ukrepom skrajšanje delovnega časa. To bi bil uspešen boj proti nezaposlenosti, zlasti v primerih, če so pri javnih delih zaposleni kvalificirani delavci. Pri javnih delih namreč znašajo okoli 50 odstotkov izdatki za plače, ker se rabi ceneni materijal in malo tehniških pomočkov. Zato bi 40-urni delovnik dvignil zaposlitev in gospodarstvo. Skrajšanje delovnega časa pri javnih delih je bilo že v mnogih državah uvedeno, tako v Nemčiji, Avstraliji, Belgiji, Kanadi, Zedinjenih državah, Novi Zelandiji in Čehoslovaški. Isto se je zgodilo v ostalih državah, v katerih imajo socialisti vpliv. Vlade bi morale pospeševati skrajšanje delovnega časa, ker se obenem zmanjšuje s tem strošek za podpiranje nezaposlenih.

Kaj hoče Anglija z Evropo?

Anglija želi sporazum s Francijo, Italijo in Nemčijo. Nemčije ne mara pognati v italijanski tabor zaradi svoje sredozemske in orientalske politike in je pripravljena tudi sicer ustreči opravičenim zahtevam Nemčije. Za vzhodno Evropo se pa Anglija ne namerava brigati; to pomeni, da bi pristala Nemčiji zlasti na koncesije, ki bi jih zahtevala Nemčija v vzhodni Evropi.

Ženeva noče soditi Italije

Mednarodni politični krogi žele, da se velesile privatno sporazumejo med seboj glede Abesinije. Če ne pride do sporazuma, se seja Društva narodov, ki je sklicana 16. junija, odgodi. Rešitev spora ne bo lepa, ker krši prestiž Društva narodov.

Boji za Sredozemsko morje

Okoli Sredozemskega morja je rasla stoletja in tisočletja tudi naša kultura. Zgodovina dežel okoli tega morja nam je najbolj znano po sporočilih zgodovinskih dokumentov. To dejstvo že dokazuje, kako važen mora biti problem Sredozemskega morja šele danes, v dobi moderne tehnike, ko morje ni več ovira, da zavojuješ svojega soseda z najmodernejšim in najbolj brutalnim orožjem nasilno in brez velikih naravnih ovir.

Sredozemsko morje je v denašnji dobi središče kapitalističnih sil v Evropi. Italija je direktno država Sredozemskega morja. Istotako manjše balkanske države Albanija, Jugoslavija, Grčija, Bolgarija, Rumunija in Turčija. Velik del imata še Francija in Španija, zlasti Francija, ki je obenem pomembnejša kolonijalna država ter potrebuje zaradi svojih zvez svobodno pot po morju. Še bolj kakor Francija pa je interesirana na svobodni poti po Sredozemskem morju največja kolonijalna sila Velika Britanija, ki ima v Indiji in drugje kolonije.

Zadnja izzivanja Italije napram Angliji in sredozemskim obmorskim državam so povzročila, da se je napetost med državami nasprotnicami sankcij poostrila. Še pred nekaj dnevi je bilo videti, da namerava Anglija svoj spor likvidirati z gesto zadrege. Toda Mussolini ni hotel dati prilike, da bi se spor likvidiral, marveč je hotel ponižanje svojega pravega nasprotnika v abesinski vojni. Zato je proglasil ankesijo Abesinije ter odredil, da naj zapusti angleško poslaništvo in angleški Rdeči križ Abesinijo. Angleška vlada tega ponižanja skoraj ne more prezreti, da ne bi vsaj spravila na noge Društvo narodov proti Italiji.

Opravičeno se pa smatrajo ogrožene po italijanskem imperiju tudi države ob Sredozemskem morju. Verovati namreč ne morejo, da bo imperij dal mir, ker je že tolikokrat vznemirjal mir in kršil mednarodne pogodbe. Zato se je tudi antanta med sredozemskimi državami in Anglijo podaljšala, dokler bodo trajale sankcije. V Ženevi je tudi norveški zunanji minister poudaril, da se bo moralo Društvo narodov odločiti, ali kapitulira Italija ali pa Društvo narodov. To je odvisno od tega, kakšno stališče zavzame Društvo narodov v vprašanju sankcij. Dosedanja metoda postopka je bila smešna.

V Franciji dolže zavožene politike Anglijo. Desničarji silno obžalujejo odhod italijanske komisije iz Ženeve, češ da je s tem oslabljena »mirovna fronta« v Evropi. Levičarji pa žele, da bi Alosija sploh ne bilo več v Ženevo, ker je dosedanje stanje sramotno. Socialisti smatrajo, da je trdna zveza držav, zvestih Društvu narodov, dovolj krepka sila, ki utegne ščititi mir proti Mussoliniju in Hitlerju, če bi ga hotela kaliti.

To francosko politiko motijo komunisti, ker se zavzemajo za odpravo sankcij v nadi, da bi s to politiko dosegli sporazum z Italijo in izolirali Hitlerja. Tudi v Moskvi zagovarjajo takozvano »fronto Strese«.

Od vseh teh zelo kompliciranih vprašanj je odvisno tudi, kako se reši vprašanje Sredozemskega morja, ki lahko izzove velike mednarodne pretresljaje predvsem med Anglijo in Italijo, ki bi pa utegnili imeti nepričakovane posledice za večino držav ob Sredozemskem morju.

Hitler in svetovne finance

Angleški pisatelj razkriva tajne.

Hitlerjeva politika služi finančnemu kapitalu. O tem smo že večkrat poročali in navajali milijonske zneske, ki jih je prejemalo Hitlerjevo gibanje. Denar je izvabljal kapitalistom pod pretvezo, da se bori proti »komunistični svetovni nevarnosti«. Natančno je bilo težko ugotoviti vire nemškega fašizma. Sedaj pa je izdal amerikanski velebankir Sidney Warburg spis, v katerem dokazuje zveze med finančnih kapitalom in nemškim fašizmom. Toda razen par izvodov so newyorško borzijanci in Goebels kupili vso naklado ter sežgali. Znanemu Otonu Strasserju se je posrečilo, da je dobil izvod tega spisa na vpogled ter je svojem listu »Deutsche Revolution, ki izhaja v Švici, priobčil nekaj podatkov. Tako pravi Strasser:

» V letih 1931 in 1932 je bil finančni položaj Hitlerja in njegove stranke slab. Tedaj se je obrnil Hitler na velike finančnike Amerike s prošnjo za denar, da bo mogel zavzeti oblast v Nemčiji. Obljubil je, da bo ščitil velekapital, za kar jamči tudi dr. Schacht. Bankir Sidney Warburg se je osebno pogajal s Hitlerjem, Göringom, Streicherjem in drugimi osebnostmi.

Hitler je zahteval 500 milijonov mark, če osvoji oblast z revolucijo in 200 milijonov mark, če jo osvoji »legalno«. V naslednjih letih je Hitler prejel v zmislu pogodbe skoraj 200 milijonov mark na pisma, ki jih pošiljal v Ameriko.

Odgovornost za te podatke nosi Sidney Warburg obenem z amsterdamskim založništvom te knjige. Urednik lista prezvema odgovornost, da je knjižica izšla, ker jo je sam videl, če pa navedena dejstva niso resnična, naj Hitler ali Göbbels tožita pisca in založnika. Težko je pa misliti, da bi navedbe Warburga ne bile resnične.«

Dr. Schacht je imel prav, ko je zasmehljivo nedavno rekel:

»Gospodarstvo plačuje politike.«

S tem je dr. Schacht priznal korupcionizem politikov, kar mora biti delavstvu prav posebno v svarilo, da naj ne nasedajo korupcionističnim »politikom«.

Nova španska vlada v parlamentu

Program vlade. — Boj fašizmu. — Zaupnica vladi 217 glasov proti 67.

Predsednik španske vlade Quiroga je v torek razvil program vlade v parlamentu. V svoji izjavi se izreka za čimprejšnjo izvedbo programa ljudske fronte. Fašistične izpade proti republiki bo vlada odločno zavrnila, ker ve, da se naslanja na vso levico od republikanskih do komunističnih poslancev. Vlada ne bo trpela vprizorjenih provokatoričnih stavk nasprotnikov republike. V tem smislu so dolžne sodelovati vse levičarske stranke, ker bi sam sicer moral takoj odstopiti, če bi se kršilo sodelovanje levice. Vlada hoče biti vlada reda.

Oglasil se je tudi Gil Robles. Poslanci so mu vprek očitali, da je njegova stranka fašistična.

Parlament je končno izrekel vladi zaupnico z 217 glasovi, dočim je glasovalo proti zaupnici 67 poslancev.

Gil Robles je nato zapustil parlament s svojo gardo.

Ogrski korupcionisti zahtevajo denar iz Nemčije

Korupcionistično časopisje.

V ogrski poslanskih zbornici je socialni demokrat poslanec Karl Payer očital poslancu in časnikarju dr. Rajnissu, da je list »Uj Magyarsag« materialno v zvezi z Nemčijo. Obdolženec je označil trditev za obrekovanje in poslanca Payra je predsednik zbornice izključil od sej za trideset dni.

Na večerni seji je pa socialni demokrat poslanec dr. Györki prečital nemško pismo drja Rajnissa nemškemu tiskovnemu uradu, kjer piše, da je liberalno časopisje židovsko ter priporoča, da naj Nemčija dovoli 500.000 mark za nakup anončne agenture v Budimpešti, ki bo izdajala list in materielno skrbela zanj. Zase pa zahteva dr. Rajniss 100.000 mark provizije.

Tajenje dejstva ni več zaleglo. Dr. Györki pravi, da se je dr. Rajniss ponudil tuji državi. Kaj bi se zgodilo, če bi to storili socialni demokrati.

Socialist Malasits: Če bi mi to poizkusili že samo s Francozi?

Notranji minister: Zadevo predložimo imunitenemu odboru.

Dr. Gyorki: Zagotavljam gospoda ministra, da objavimo zadevo še drugod, kjer se ne bom skrival za poslansko imuniteto. Opozarjam tudi na rotacijski papir, ki ga dobavlja Nemčija. Zavedajte se obenem, da je to pismo šele prvi dokument in smo pripravljeni predložiti še druge dokumente.

Socialni demokrat Kertesz: Tako se pripravlja jugovzhodno ozemlje! (To je za nemško invazijo! Op. ur.)

Pravi fevdalizem

Problem kmečkega delavstva v Vojvodini.

Po konferencah, ki jih je imela zveza kmetiških delavcev skoraj cele Vojvodine marca in aprila meseca, je bila razvita slika naših kmetiških delavcev. Samo v Vojvodini je okoli 400.000 delavcev, ki se bavijo s kmetijstvom. Preživljajo se s pridelovanjem koruze, žita, pšenice in sladkorne pese. 5.000 teh delavcev nima niti pedi zemlje, ne svoje hišice, 65.000 jih ima hišice brez zemlje, 60 tisoč ima 1 do 3 jutrov zemlje in 40.000 1 do 5 jutrov. Vsi so popolnoma odvisni od mezde in pridelka, ki ga jim kmeti dajo v koruzi ali žitu.

V letih krize so bili delavci manj zaposleni. Cene žitu so padle, zato je skušal kmet prihraniti pri delovni sili. Mali kmeti skušajo obdelati polje z rodbino ali pa si rodbini dveh kmetov pomagata med seboj, da ni treba plačati kmetiških delavcev. Tako ima danes vseh 400.000 delavcev kvečjemu po 40 do 60 dni dela v letu. Zaslužek delavca znaša 3 do 8 Din na dan. Pravmalokrat 10 do 12 Din. Prej so prejemali ti delavci hrano. Sedaj pa hrane ni več. Večina delavcev dela brez hrane dnevno za 6 do 10 Din, tako da znaša zaslužek v 60 dneh v denarju po 500 do 600 Din. Toda tudi ta zaslužek se izplačuje po polovici v denarju in polovici v pridelku. S tem naj poljski delavec živi vse leto!

Delovni pogoji so se poslabšali. Prej so delavci dobili od pridelka, če so predelek sami obdelovali, polovico pridelka in tretjino, če je kmet sam oral in posejal. Danes dobi delavec le še petinko ali celo šestinko pridelka. Toda mora vse delo opraviti sam.

Kmetiškim veleposestnikom so pa še te dajatve bile preveč. Mnogo delavcev sploh ne more dobiti dela. Kmeti si iščejo med temi delavci, ki bi delali še ceneje in opravljali še druga dela, ki jih delodajalci ne plačaju. To je pravo prisilno delo, ki ga imenujejo kuluk. Izprva so se delavci obvezali, da bodo na jutru zemlje opravili kuluk. Sedaj je pa že uvedeno, da znaša ta kuluk 10 dni v seziji. Posestnik sme kmetiškega delavca poklicati k delu kadarkoli hoče, če je doma ali ne. Kmetiški delavec mora ubogati. To ni nič drugega kakor zopetna uvedba fevdalizma, ker je delavec dolžan opravljati delo za privatnega posestnika, ne pa za javne potrebe.

Ob žetvi se potrebuje vedno manj ljudi, ker se mnogo del opravlja s stroji. Košček dela, ki še ostane za kmetiškega delavca, pa se plačuje s sramotno nizkimi plačami.

Vatikan in Hitler

Tajna pogajanja.

O tajnih pogajanjih med Vatikanom in Hitlerjem poročajo, da imajo namen izpremembe konkordata iz leta 1933. Takrat je Vatikan blagoslavljal Hitlerjev režim in je dosegel razmeroma ugodno pogodbo z Nemčijo.

V maju lanskega leta so se pa pričeli devizni procesi proti katoliškim duhovnikom, redovnikom in redovnicam. Leto dni je, ko je bil prvi redovnik obsojen na deset let ječe. Početkom avgusta je izšel letak proti katolicizmu. In vso zimo so se vršili devizni procesi, vseh okoli 50, med katerimi je bil obtožen celo meissenski škof. Danes so procesi zaključeni. — Mnogo duhovnikov, redovnikov in redovnic sedi v nemških ječah.

Z vso previdnostjo je sedaj po zaključku obravnav v imenu Vatikana ugledna osebnost vprašala v Berlinu, če bi bilo mogoče doseči pomilostitev katoliških deviznih grešnikov.

Zato je torej razumljivo, da iz Vatikana zmerjajo samo komunizem, oz. socializem, ne pa tudi nacionalni socializem (fašizem), ki preganja katoliško duhovščino in izpodkopava ugled cerkve. Vsaka stvar ima pač svoj namen. Kaj ne?

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Doma in po svetu

Klerikalno časopisje enotno napada. V poslednjem času klerikalno časopisje po vsem svetu enotno napada svoje politične nasprotnike v raznih državah. Vsi znaki kažejo, da kuhajo te napade v neki svetovni centrali in tega vira se pridno poslužuje zlasti »Slovenec«, ki je že vedno prednjačil z napadi in vodil glavno polemiko, ki jo je narekovala reakcija proti levičarjem, zlasti še proti marksistom.

Beck pride v Beograd. Poljski zunanji minister Beck obišče dne 24. t. m. Beograd.

Stavka rudarjev v Trepči. Pri rudniku »Trepča Mines« je zastavkalo 1600 rudarjev. Rudarji zahtevajo boljše plače ter točno določitev delovnega časa. Uprava rudnika je izjavila, da bo zahteve proučila, ne da bi dala pozitiven odgovor. Zato so rudarji stopili v stavko. Posreduje delavska zbornica v Skoplju in Beogradu ter zastopnika ministrstva za šume in rude ter inšpekcija dela. Pričela so se takoj pogajanja, ki potekajo počasi.

Pomiloščenje v Italiji. Mussolini je ob priliki zmage v Abesiniji pomilostil 498 političnih konfinirancev na liparskih otokih. Liparski otoki so grob političnih nasprotnikov. Radovedni smo, koliko jih je še tam in kakšni »zločinci« so. »Milosti« je bilo deležnih gotovo le majhno število žrtev fašistične diktature.

B. Traven, Bombaž

Prevaja Talpa

II. Knjiga **81**

Hvaležnih oslovih oči ne bom nikoli pozabil. Toda če bi kaj takega še drugič napravil, ne vem — razen če bi bile koče prav daleč. Zvečer, ko je sonce zašlo, je žival umrla. Imela je tudi notranje rane. Stal sem v gostilni in pil limonado. Tedaj je vstopil neki mešanec in mi rekel: »Tisti osel tam ob progi je moj. Opoldne ste mu dali piti zastrupljeno vodo. Osel je sedaj mrtev. Zato mi boste osla plačali. Vi ste ga zastrupili. Saj ste ves popoldan pripovedovali tod okoli ljudem, da je sramota, da živali nihče ne odreši s strelom.«

Voda kajpak ni bila zastrupljena, kajti zajel sem jo iz tanka, kjer je imela družina lastnika tiende shranjeno pitno vodo. In tudi posestnik tiende je to potrdil. Tudi mešanec je sam dobro vedel, da uboge živali nisem zastrupil. Končno smo se sporazumeli, da mu plačam pet pez za osla, povrhu pa še steklenico piva in zavitek cigaret. Če bi posestnik tiende in nekateri Indijanci, ki so bili navzoči v kantini, ne potegnili z mano, bi me usmiljenje prav drago stalo.

Ob vsej progi čepe jastrebi in čakajo na plen. Zadovolje se z mačkami, psi in prašiči. Često služi železnica celim karavanam mul in oslov za cesto, ker se cesta, ki vodi ob progi, ne da niti več opaziti, kajti džungla ali pragozd sta jo požrla.

Železnica ima samo en tir. Približno vsakih petdeset kilometrov so napravljeni veliki vodni tanki, kjer se lokomotive lahko iznova napolnijo z vodo. Na mnogih postajah se vlak komaj ustavi, zlasti če ne izstopijo ali vstopijo nikaki potniki. Potem zleti iz vlaka samo vreča s pošto, drugo pa treščijo vanj. Tudi led, ki je všit v vreče in zadelan z ostružki in žaganjem, da se ne raztopi, kar gredoč zmečejo iz vlaka. Prejemnik se bo že sam zanj pobrigal.

Vozne listke dobiš na postajah ali v vlaku. Kdor jih kupi v vlaku, mora doplačati pet in dvajset odstotkov. Tega doplačila pa ni treba doplačati, če postaja ne prodaja voznih listkov. Mnoge postaje po peti uri popoldne ne prodajajo voznih listkov, zato da o mraku nimajo v blagajni denarja, kar bi postajnega vodjo utegnilo veljati življenje. Tudi v tem slučaju ti ni treba v vlaku ničesar doplačati. Vozni listek ti v vlaku čez nekaj časa odvzamejo, sprevodnik ti pa namesto njega zatakne za klobuk listek, ki je nanj napisal število kilometrov. Tako prav lepo vse goste nadzira.

Vojaki sede navadno z abecedniki v rokah in zlogujejo iz njih. Vsi so Indijanci in redkokdo izmed njih zna brati in pisati. Vsakega pa navdaja žareče slavohlepje, da bi se tega naučil. Drug pomaga drugemu, in če se kdo nauči, kako se napiše »eso«, se ves razburi in skuša tudi svoje tovariše naučiti, da bi znali to besedo napisati.

Ob osmih ali polu devetih se vlak ustavi radi zajtrka na kaki postaji, ki tedaj prav oživi. Izstopila sva in odšla v kolodvorsko restavracijo. Seveda je restavrater zopet Kitajec. Ko bi človek vendarle že našel kje kako gostilno, ki bi ne bila kitajska!

»Potem se pa ljudje še čudijo,« je rekel mr. Pratt, medtem ko nama je kitajski natakar stregel s kavo in s praženimi jajci s šunko, »da se sovraštvo do Kitajcev v deželi, kjer sicer ne poznajo nikakega sovraštva do drugih ras, tako razširja. Prav vsako restavracijo, ki jo je le moči, si pridobe, potem pa čakajo na novo, ki bo propadla, ker ne more vzdržati z njihovim konkurenčnim bojem. Vgnezdijo se kakor mrčes. Prav nič bi se ne čudil, če bi nekoč nastala krvava noč.«

»Na obali Tihega oceana sem tako noč že doživel,« sem mu pripovedoval. »Osem in dvajset Kitajcev je bilo v njej umorjenih. In nihče ni vedel, kdo je klanje povzročil. Vkljub temu pa se Kitajci niso izselili. Ta riziko pač prevzamejo.«

(Dalje prihodnjič.)

Neodpovedljivost kolektivnih pogodb. Na Čehoslovaškem so sedaj o krizi na pobudo socialnodemokratične stranke zopet letos sklenili zakon, po katerem so kolektivne pogodbe med delavci in delodajalci neodpovedljive do konca leta 1936. Delodajalci torej ne smejo zniževati mezd, kar bi v krizi utegnilo biti usodno, ker bi v krizi delodajalci izrabili nezaposlene v ta namen, da bi zniževali plače. Delavstvo je zakon sprejelo z zadovoljstvom.

Samostan pitajo z javnim denarjem. Samostan v Klosterneuburgu je bogat in ima na Dunaju in v dunajski okolici mnogo zemljiške posesti. Ob Wagramerstrasse v Floridsdorfu ima zemljišče, ki je bilo cenjeno največ na 11.000 šilingov. To zemljišče je kupila sedaj dunajska občina ter plačala zanj samostanu 3,000.000 šilingov. Tako pomaga krščanski Dunaj svojim bogatašem.

Volitve v Belgiji so jutri, kjer utegnejo socialisti kljub močni reakciji znatno napredovati po številu glasov .

Vodja francoskih komunistov senator Cachin potuje v Moskvo, da se tam posvetuje ob priliki novega položaja o bodoči politiki francoske komunistične stranke.

Ramsay Macdonald se končno umakne iz političnega življenja, ki ga je tako nerodno končal s tem, da se je izneveril delavski stranki.

Guatemala je izstopila iz Društva narodov. Guatemalska vlada v Južni Ameriki je javila, da izstopa iz Društva narodov. Guatemala je dolžna za dve leti prispevek ter izstopa najbrže iz finančnih razlogov. Članstvo pa preneha šele po dveh letih. — Društvo narodov ima brez Guatemale še 57 držav članic.

•

V splošni beograjski bolnici je umrl v četrtek, dne 14. maja politični kaznjenec zidar Banker Lenard. Pokojni se je rodil l. 1900 v Tuzli kot sin delavca. Že v zgodnji mladosti je okusil vse bridkosti, ki tarejo proletarca. To je tudi pripeljalo osemnajstletnega mladeniča v delavski pokret, kjer se je agilno udejstvoval. Zlasti poznan je bil med delavstvom Tuzle in okolice. [illegible]

Stavka tobačnih delavcev v Bolgariji končana

Bolgarska stavka tobačnih delavcev je trajala tri dni. Delodajalci so ugodili skoraj vsem delavskim zahtevam. V sredo je zopet pričelo delati 25.000 tobačnih delavcev in delavk.

Kdo je služkinja Štefka?

Služkinja Štefka spremeni že samo s svojo nazvočnostjo vse življenje družine. Odstavi staro strahovalko rodbine Suša, prinese življenje v zaduhlo ozračje in vzbuja v moških lepe sanje. Štefka je dobro srce in prinaša lepoto in srečo v mestno življenje, ki gine pod sebičnostjo, grabežljivostjo in gmotno stisko. Izredno dekle je ta služkinja Štefka.

Kdo si ne bi želel, da se seznani z njo?

Zato bo vsakdo postal naročnik Cankarjeve družbe, ki bo letos predstavila svojim članom »Služkinjo Štefko«.

Kongres Zveze delavskih pevskih, dramatskih in glasbenih društev Jugoslavije v Zagrebu

Dne 31. t. m. se bo vršil v Zagrebu III. redni kongres Zveze delavskih pevskih, dramatskih in glasbenih društev Jugoslavije.

Poleg običajnih poročil bo v okviru kongresa tudi govora o aktualnih nalogah delavskega kulturnega gibanja.

Zveza šteje sedaj 18 delavskih pevskih, glasbenih in dramatskih društev. Od teh je 6 v Sloveniji, 9 na Hrvatskem in 3 v Srbiji. Za kongres vlada veliko zanimanje.

Na predvečer kongresa, dne 30. maja bo v Zagrebu v dvorani Zagrebškega velesejma (Martićeva ul.) koncert priključenih društev, in sicer bo sodelovalo 10 društev iz Zagreba, Maribora, Varaždina in Bjelovara.

Za udeležnike kongresa je dovoljena polovična voznina. Na odhodni postaji naj zahtevajo železniško legitimacijo in kupijo celo karto, ki velja tudi za povratek.

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Člani železničarskih podpornih društev pozor! V nedeljo, 24. maja se bo vršilo ob 9. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti zborovanje članov železničarskih podpornih društev, na katerem se bo obravnavalo o sedanjem stanju društev ter raznih predlogih glede članarine in posmrtnin. Udeležite se polnoštevilno!

Črna lista se nadaljuje. K podjetniku Tomažič Emilu so prišli delavci vprašat za delo. Dal jim je neke listke in rekel, naj gredo v pisarno njegovega podjetja. Tam so jim listke vzeli in jih kontrolirali. Kdor je bil na črni listi, ni dobil dela. Nekateri, ki niso bili na črni listi, so bili tako srečni, da so lahko šli delat za Din 2.75 na uro. Isto podjetje obljubuje nadalje znižanje plač na neki novi stavbi, ki se bo šele pričela graditi. To je plača, ki je v mnogih inozemskih državah stavbinski delavci niti pogledali ne bi, ampak bi jo smatrali za žalitev svojega človeškega dostojanstva. Pri nas je stavbinsko delavstvo po svoji organizaciji predložilo gradbenim podjetnikom tarifno pogodbo, v kateri je predvideno zboljšanje plač stavbinskemu delavstvu. Pogajanja za zboljšanje plače in ostalih delovnih pogojev so se vršila dne 21. t. m. Za ta pogajanja je vladalo med stavbin. delavstvom ogromno zanimanje. Na stavbah so za časa odmora govorili samo še o tarifni pogodbi in o pogajanjih. Spričo neznosnega položaja, v katerem se danes nahaja stavbinsko delavstvo, je to popolnoma razumljivo. Govoril sem z nekim delavcem druge stroke, ki je še razmeroma dobro plačan. Izjavil mi je, da ima štiričlansko družino in da mora letos plačati za hrano mesečno 100 Din več kakor pa lansko leto. Toliko so se pač podražila živila. Predstavljamo si lahko stavbinskega delavca, ki ima družino, pa zasluži največ 27 Din na dan in še te le takrat, kadar je lepo vreme. To je nemogoče življenje. Plače se znižujejo dalje, potrebščine za življenje pa so se podražile. Jasno je, da tako dalje ne more iti. In tega se najbolj zavedajo stavbinski delavci sami. Stavbinsko delavstvo je bolj kot kdaj odločeno, da od svojih upravičenih zahtev pod nobenim pogojem ne odneha. Gre za obstoj 2500 stavbinskih delavcev Ljubljane in okolice z njihovimi družinami vred. Dolžnost vseh merodajnih faktorjev pa je, da upravičene zahteve stavbinskega delavstva podprejo, da se tudi stavbinskemu delavstvu omogoči znosnejše življenje.

Maribor

Seja občinskega sveta. V četrtek, dne 28. t. m. s pričetkom ob 18. uri se bo vršila v mestni posvetovalnici seja mariborskega občinskega sveta.

Klerikalna »Delavska fronta« se je v zadnji številki spravila nad upravnika tukajšnjega gledališča g. dr. Brenčiča radi repertoarja, ki klerikalni gospodi ni po volji. G. intendanta celo poziva, da naj odstopi, češ, da imajo že nadomestilo za njega itd. Neverjetno predrzni so postali v zadnjem času nekateri gospodje iz klerikalnega tabora. Odkar so prišli zopet do oblasti, se obnašajo, kakor da bi bilo vso mariborsko prebivalstvo za njimi. Namesto, da bi preskrbeli gledališču potrebno subvencijo, se rajši zaletavajo v repertoar in pa v vodstvo gledališča. Povdarjamo, da ima vodstvo gledališča morda največ zaslug, da imamo v »obmejnem« Mariboru sploh še gledališče, za kar se niso brigali ne prejšnji mogotci, še manj pa seveda klerikalna gospoda.

Mrtva roka se širi. Že v srednjem veku so označili posestva cerkvenih krogov pod imenom »mrtva roka«, ker so pač ostala vedno v enih in istih rokah. Že vsa stoletja se opaža, da pazi cerkev posebno na širjenje posestev. Posledice tega cerkvenega gospodarstva vidimo tudi v Mariboru in okolici. Ogromni kompleksi najrodovitnejše zemlje in krasne stavbe so v rokah cerkvenih krogov. Že v središču mesta, na Slomškovem trgu, je kar cela ulica last škofa, stolnega župnika in kanonikov, a razen tega spada v last iste mrtve roke ogromno ozemlje proti Kamnici, kjer ima na drugi strani še nek koroški samostan krasno posestvo z vinogradi, ravnotako v Pekrah, na Pesnici itd. itd. Posebno bogat je samostan šolskih sester, ki je tudi že v lasti skoro cele Samostanske ulice, a razširil se je tudi že v Melje in pravkar renovirajo novo hišo nun v Mlinski ulici, kjer imajo nune tudi krasen vrt. S tem še seveda nismo niti od daleč našteli posestev »mrtve roke« v mestu in okolici. Ali ne bi bil že čas, da pridejo ta bogastva v žive roke?

Iz bančnega sveta: V predstojništvo mariborske podružnice Ljubljanske kreditne banke v Mariboru je bil vpisan veletrgovec Miloš Oset.

Častna izjava. Podpisani Poropat Franc, tekstilni delavec v tovarni Hutter in drug, obžalujem žalitve, ki sem jih izrekel v tovarni napram delavskim zaupnikom radi praznovanja 1. majnika. **Poropat Franc.**

»Prijatelj Prirode«, Maribor. V nedeljo, dne 24. maja popoldanski izlet v Stražunski gozd. Odhod ob 14. uri od Magdalenskega parka. V pondeljek, dne 25. maja se bo vršila v društvenem lokalu, Ruška cesta 7, širša seja. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Začetek ob 20. uri. — Nadalje opozarjamo, da priredimo v nedeljo, dne 14. junija skupni izlet vseh kulturnih in strokovnih organizacij na Pohorje k Bolfenku. Odhod ob 6. uri zjutraj od Kralja Petra trga z godbo. Vabimo tudi vse pevce in godbenike, da nam olepšajo izlet.

Binkoštni izlet v Zagreb. Samo še nekaj sedežev po Din 80.— je prostih v avtobusu »Grafike«. Odhod v soboto, dne 30. t. m. ob pol 3. uri izpred Frankopanove ul. 1. Prijavite se v večernih urah v Frankopanovi I-1.

Celje

Delavci, delavke!

Krajevni medstrokovni odbor v Celju sklicuje v nedeljo, dne 24. maja s pričetkom ob 9. uri doposdne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju

Javno zborovanje

Ker je dnevni red zborovanja zelo važen, naj se vsak zaveden delavec in delavka tega zborovanja udeleži. Poročala bosta ss. A. Sedej, predsednik Delavske zbornice ter F. Leskovšek, predsednik Strokovne komisije.

Vsi na shod!

Koncert. Opozarjamo vse sodruge in sodružice, kakor tudi ostalo občinstvo, na današnji koncert Delavskega pevskega društva »Zarja«, ki se bo vršil ob pol 9. uri v Mestnem parku. Čisti dobiček je namenjen v prid Protituberkulozne lige v Celju.

Zahvala. Podpisani izrekam iskreno zahvalo vsemu cinkarniškemu delavstvu za nabrano brezposelno podporo v znesku Din 190.—. **Franc Žnidar,** cinkarniški delavec.

Za tiskovni sklad so darovali: Kompolšek Franc, Celje, Din 10.—, Gnilšek Anton in Žohar Jurij, Celje, Din 30.—. Iskrena hvala.

Hrastnik

Naše novice. [illegible] Zadnjič odloženo predavanje o socialni zakonodaji, ki je moralo izostati radi tehničnih zaprek, se bo menda vršilo že začetkom prihodnjega meseca. Med rudarji in ostalim delavstvom vlada za predavanje sedaj še posebno veliko zanimanje. Tudi za obnovljeno kulturno delo v kulturnem društvu »Vzajemnost« se bo delo kmalu začelo, in tako bo kulturno življenje našega delavstva spopolnjevalo strokovni pokret v borbi za kruh in socialne pravice. Upamo pa, da se bomo mogli kmalu tudi že politično izživljati.

Slov. Bistrica.

Kakor povsod, tako smo tudi v našem kraju težko občutili praznino v našem pokretu, odkar nismo več imeli svoje delavske kulturne organizacije. Z velikim zadovoljstvom smo zato pozdravili novo kulturno organizacijo »Vzajemnost«. Ob lepi udeležbi smo imeli dne 17. t. m. ustanovni občni zbor naše »Vzajemnosti«, ki se je vršil v gostilni Vrhovšek v Zg. Bistrici. S. Germ Ludvik je podal poročilo pripravljalnega odbora, ki je nabral doslej 27 članov, za naš kraj in za začetek prav lepo število. Navzoči člani so soglasno sprejeli pročitana pravila. V odbor naše »Vzajemnosti« so bili izvoljeni sledeče sodrugi: Germ Ludvik, predsednik, Kaugler Franc, namestnik, Mlakar Rudi, tajnik, Fišinger Ivan, namestnik, Dornik Ivan, blagajnik, Toplak Leopold, namestnik. Odborniki: Fluchar Rudi, Šega Jernej, Rutnik Franc, Nežmah Ivan, Križman Karlo, Skerbinek Franc. Kontrola: Safožnik Ivan, Bera Franc in Pristovnik Lovro. Kot delegat zveze je pozdravil občni zbor s. Presl iz Maribora. Sklenili smo ustanovitev pevskega odseka, ki bo skoro začel delovati. Poleti bomo prirejali čimvečkrat izlete v prosto naravo, saj naša okolica nam nudi za to več kot dovolj prilike. V zimski sezoni bomo poskrbeli tudi za prepotrebna predavanja. Ena prvih naših nalog pa bo, da bomo ustanovili tudi svojo knjižnico.

Sodrugi in sodružice! Pristopite vsi v **našo kulturno organizacijo »Vzajemnost«!**

Izlet mariborskega okrožja. Novo ustanovljena »Vzajemnost« v Slov. Bistrici predlaga za binkoštno nedeljo skupni izlet na Boč pri Poljčanah, katerega naj bi se udeležili tudi člani mariborske in ptujske »Vzajemnosti«. Člani iz Ptuja in Maribora, ki so za ta izlet, naj se prijavijo svojemu odboru.

Trbovlje

Trboveljski rudarji banu. Ob priliki službenega obiska bana dr. Natlačana v Trbovljah mu je delegacija rudarjev izročila to-le spomenicu:

Spoštovani gospod ban! Delavska delegacija Vam v imenu rudarskega delavstva, ki trpi pomanjkanje in dobesedno strada, izroča prošnjo, da kot najvišji predstavnik oblasti v Dravski banovini zastavite ves Vaš vpliv, da se odpomore stradajočim rudarjem, ki živijo v tako obupnem položaju, da je v temelju ogrožena njihova eksistenca. Sedanje bedno stanje rudarjev se da primerjati samo še s stanjem v minulih vojnih letih, ko je delavstvo vsled pomanjkanja živil stradalo, samo s to razliko, da je danes v državi dovolj živil, a delavstvu, osobito rudarskemu, primanjkuje najpotrebnejše za preživljanje.

Zato Vas, gospod ban, prosimo, za izdatnejšo podporo v živilih, kar bi tudi tre, notno olajšalo preživljanje rudarjev. Nadalje Vas prosimo za posredovanje pri centralni vladi v Beogradu, da se naročila premoga od strani državnih železnic nakažejo rudnikom v Dravski banovini v takšni meri, da ne bo propadlo rudarsko delavstvo in da se mu zavaruje vse socialne, gospodarske in kulturne ustanove, ki si jih je rudarsko delavstvo v dolgih letih zgradilo in priborilo. Končno Vas, gospod ban, prosimo, da ne dovolite v Dravski banovini uporabo premoga iz rudnikov ostalih banovin, ki s konkurenčno špekulacijo škodujejo zaposlitvi rudarjev v Dravski banovini in s tem poslabšujejo položaj lastnih rudarjev in rudarskega delavstva v Dravski banovini. V pričakovanju, da boste našo prošnjo spričo Vašega velikega vpliva in ugleda z uspehom

Stavka tekstilcev v Varaždinu

Že tri tedne stavka 2300 delavcev in nameščencev

Z neverjetno vztrajnostjo se bori tekstilno delavstvo in nameščenstvo tovarne »Tivar« v Varaždinu za boljši košček kruha ter ima trdno voljo, da vztraja do uspeha. Dne 11. t. m. so bila določena pogajanja ob navzočnosti zastopnika inspekcije dela, toda tovarna je zahtevala, da se pogajanja odgode. Šele dne 14. t. m. so se pričela pogajanja, ki pa še niso dovedla do zaključka.

Pri razpravah je rekel zastopnik firme, da da večje plače delavstvu, kakor jih imajo v katerikoli tekstilni tovarni v državi, če se takoj ustavi stavka in delavstvo začne z delom.

Toda takega predloga delavstvo ni moglo sprejeti, ker bi potem firma po svoje diktirala plače in delovne pogoje.

V tovarni ima okoli tisoč delavcev plačo izpod 3 Din na uro. In mnogo jih je, ki imajo le po 1 do 2 Din na uro.

Iz upornotsi firme je razvidno, da hoče firma sabotirati organizacijo. Delavstvo pa je stavko izborno organiziralo, organizirana prehrana, ki vsak dan daje stavkujočim, ki so v najnujnejši potrebi, 800—1000 porcij hrane. Tudi javno mnenje je na strani delavstva.

Stavka je ogromnega socialnega in moralnega pomena ter zasluži podporo vsega delavstva v državi.

Iz rumenega napraviti belo — nobeno čarodejstvo! Koliko gospodinj toži, da je njihovo perilo, poprej tako lepo belo, že po nekoliko pranjih porumenelo. Ves trud in muka, vse mencanje in drgnenje nič ne pomaga — perilo je in ostane rumeno. Pa vendar ni nobeno čarodejstvo, dobiti zopet lepo belo perilo. Za pranje se mora vzeti samo zares dobro milo — Schichtovo terpentinovo milo. To čisto jedrnato milo odpravi brez truda in prizanesljivo vso nesnago iz perila. Schichtovo terpentinovo milo pere bleščeče belo.

priporočili in dosegli odpomoč rudarjem v sedanjem težkem času, ki ga preživlja rudarsko delavstvo Dravske banovine, sprejmite ob tej priliki itd.

Izlet. V nedeljo, dne 24. maja priredi »Prijatelj Prirode« izlet po novi poti (Ocepek-Dobovc) v Lontož pod Kumom. Povratek čez Roglje. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred Del. doma. Družnost!

Iz okolice Krhle

V tej okolici je enkrat vladala silna gospodarska stiska. Delavci niso imeli dela. Obrtniki so čakali prekrižanih rok. Brezposelni so prosjačili, bolezen se je širila med ljudstvom, ki ga je zajel obup. V začetku tistih časov pa se je pojavil v kraju nek pastir, ki je opazoval življenje okrog sebe. Najprej je poskrbel zase. Že itak revni ljudje so mu morali postaviti lepo hišo na gričku, od koder je lep razgled. Ko je imel sedaj napravljeno udobno stanovanje in so v dotični državi zapihali njemu ugodni politični vetrovi, si je mislil, ali ne bi bilo dobro, da iz pastirja postane še kaj več? Sklenil je zajezditi političnega konja in rešiti prebivalstvo gospodarske stiske. Pričel je romati in trkati na vrata tistih, ki so mu po poklicu sorodni in sede tam, kjer je sedež vseh dobrot.

Ljudje so se zdramili in začeli upati. Govorili so: Ta nas bo rešil! Zopet drugi, ki verujejo samo v svojo moč, so dvomili. »Gospod« pa so romali in romali. Ko so prišli drugič nazaj, so bili veseli in ko so prišli četrtič, so bili razočarani, zakaj prepričati so se morali, da je politika zelo grda reč in da so besede eno in dejanje drugo, pa čeprav gre za krščanske može.

In ko je ljudstvo to zvedelo, je reklo: »Razočaral nas je. Prav so imeli tisti, ki so rekli: Naše odrešenje je v nas, in ne pri pastirjih.«

Litija

Agitirajmo za naš list! Naloga nas, ki se zavedamo, kako potreben nam je naš list, je, da ga širimo in uveljavljamo tudi tam, kjer puščamo svoj zaslužek. Litijski trgovci, obrtniki in gostilničarji so več ali manj vsi odvisni od delavskega zaslužka. Koliko pa imamo med njimi naročnikov »Delavske Politike«? Naj jih naštejemo: gostilni Lintnar Anton in Lap Stane ter brivnici Zrinšek Rudo in Drnovšek Milan. Sicer je to zelo majhno število, ali napredujemo pa le. Koliko bomo napredovali v bodoče, je pa odvisno samo od naše razredne zavednosti. Povsod, kamor zahajamo, zahtevajmo »Delavsko Politiko«, da nas bodo spoznali, da smo res zavedni proletarci. Razširimo pa »Delavsko Politiko« tudi med vsemi delavci, ker čim bolj bo razširjena, tem večji bo uspeh akcije. Kdor jo pa vsled finančnih razmer ne more sam naročiti, pa naj jo dva ali trije skupaj naroče. V zavednosti je moč! Vse naročnike, posebno pa tiste, ki so v zaostanku, prosimo, da poravnajo naročnino. Naročnino pobiram vsako nedeljo od 9. d 12. ure dopoldne pri Lintnarju (stranska soba). — Poverjenik.

Kranj

Čudno. Prejeli smo s strojem pisan dopis, podpisan od okroglo 40 delavcev in delavk tekstilne tovarne A. Božič v Kranju kot odgovor na v št. 39 »Del. Politike« priobčeno notico »Gradbena sezona«. Dopis pravi, da ni res, da se plače pri tovarnarju Božiču sučejo od 2 Din do 3 Din na uro, ampak da znašajo od 2 Din do 5 Din, da podjetje plačuje nadure s 50 odst. poviškom in da znaša sorazmerna tedenska plača Din 190, ki da je višja kot v drugih tovarnah. Končno pravijo — podpisani delavci — da ni res, da bi bile plače delavstva v kakršnikoli zvezi z zidanjem hiše gospe Božičeve, gospa da zida hišo z lastnim premoženjem. — Ta odgovor je imeniten, zato ga priobčujemo. Vsem, ki znajo računati, pa priporočamo, da izračunajo povprečne urne mezde delavstva v tej tovarni, kjer zasluži posameznik, s poviškom za nadure, »sorazmerno« po Din 190 tedensko. Vsega zavidanja so tudi vredni delavci, ki so tako intimni s svojim delodajalcem in njegovo gospo soprogo, da morejo s svojim podpisom posvedočiti, s čigavim denarjem se zida hiša. — Škoda samo, da se dotični delavec, ki je dal iniciativo za ta odgovor in pa tisti, ki je pismo stiliziral in tipkal, nista še posebej označila na dokumentu.

Akcija protituberkuloznega tedna gre h koncu. Pri nabiralni akciji v korist fonda krajevne lige so nabiralci med prebivalstvom v mestu našli pravo razumevanje. Na praznik smo videli po mestu polno agilnih nabiralk, ki so pasante vljudno prosile za skromen dar. Žal pa so bile ulice vsled slabega vremena bolj prazne in tudi na promenadnem koncertu godbe »Glasbenega društva« ni bilo na trgu mnogo ljudi. Jutri je zadnji dan nabiralne akcije. Kdor se še ni oddolžil, naj to stori po svojih močeh. Opozarjamo pa še enkrat na akademijo, ki se bo vršila jutri, dne 24. t. m. ob pol 11. uri v veliki dvorani Narodnega doma.

Krožek prijateljev Francije je priredil na praznik 21. t. m. v gledališki dvorani Narodnega doma francosko akademijo, na kateri so sodelovali gojenci Državne gimnazije. Prireditev je bila dobro organizirana in izvedena. Obisk je bil dober, zlasti s strani mladine.

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — **Oglejte si zalogo in prepričajte se!**

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Jesenice

Namera ali neopažena ironija? V današnjih dneh je ves svet poln militarizma. Vsi poskusi miroljubnih duhov za omejitev oboroževanja in vojaškega duha so zaenkrat še brez vsakega uspeha. Nihče ne ve, kaj naj bi se storilo za preprečenje vojne vihre, ki vsak dan grozi človeštvu. Matere so že vzele stvar v roko in poskušajo s svoje strani izvesti borbo za mir in za ohranitev svojih otrok in družin. In v takih dneh človeka res čudno dirne, če čita v Slov. Narodu z dne 20. t. m. poročilo o »lepi akademiji« na Jesenicah v proslavo materinskega dne med drugim tudi to-le o sporedu in uspehu te akademije: »Zelo je ugajal nastop **najmlajše dece s puškami**, srčkano oblečene so z ljubko izvajano točko dosegle aplavz, ki se dolgo ni hotel poleči.« Vaje s puškami za najmlajšo deco? Ali čujete? Tudi se nam nekako čudno zdi, da bi mogel sploh kdo izvajati vaje z orožjem ljubko. In najbolj čudno, da se vse to vrši v proslavo — materinskega dne! Matere, kaj pravite?

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velefilm »Črne rože« z W. Fritschem in L. Harweyevo v gl. vlogi. Dodatki: kult. film »Struje in toki« ter Paramontov zvočni tednik. Sledijo za praznike: »Bedni« (Bič preteklosti).

Smlednik

Pod holmom, na katerem stoji razvalina starega smleškega gradu, se razprostira naša vas. Prebivalci smo povečini revni delavci. Zjutraj, komaj da zasije dan, že ožive naše ceste. Gruče delavcev in delavk se vozijo s kolesi na delo, eni v Ljubljano, drugi v Kranj, tretji zopet kam drugam, kjerkoli se jim pač nudi kakšen skromen zaslužek. Zvečer se izmučeni vračajo nazaj v domačo vas. Tako je dan na dan. Ker pa delavci potrebujemo izobrazbe in razvedrila, smo si ustanovili pevski in glasbeni odsek »Zarje«, ki že deluje in se bo skoro tudi predstavil širši javnosti.

Glasbeni odsek »Zarje« priredi v nedeljo, dne 24. maja popoldne koncert na vrtu »Pri Jošku«. Sodelovali bodo sodrugi pevci iz Kranja in Tacna. Vabljeni vsi prijatelji našega gibanja. Ako bi bilo ta dan slabo vreme, bo prireditev 1. junija. Družnost!

Stavka v tekstilni tovarni Vlah v Rušah se nadaljuje

V torek, dne 19. t. m. se je vršila v Rušah razprava za likvidacijo stavke v tekstilni tovarni, ki že traja četrti teden. — Razprave se je udeležil sreski načelnik za desni breg g. dr. Šiška, ruški g. župan, dva občinska odbornika, zaupniki delavstva ter zastopnik Del. zbornice v Mariboru. Podjetje sta zastopala dva uradnika tovarne.

Delavstvo, kateremu so reducirali premije, kar znaša 20 odst. plače, vztraja na svoji zahtevi, da ostanejo stare mezde. Podjetje nudi delavstvu, ako prične z delom, en teden nereducirane stare plače in tri tedne pa polovica stare premije. Po 4 tednih bi se pokazalo, če bo delavstvo pri večji storitvi (ker so stroji popravljeni) doseglo višino plače, kot jo je imelo poprej skupno s premijami. Delavstvo je to ponudbo odklonilo, pravi pa, da prične z delom takoj, če se mu 4 tedne zasigura plača, ki je bila pred stavko in da se po poteku tega roka končnoveljavno uredi mezdno razmerje. Gg. sreski načelnik in župan sta se toplo zavzela za zahteve delavstva, ki prav za prav niso nobene zahteve, saj so bile stare mezde itak skromne. Zastopnika podjetja sta izjavila, da nimata drugega pooblastila in da ne moreta pristati na zahteve delavstva, dokler ne pride lastnik, da z delavstvom osebno uredi delovno in mezdno razmerje.

Da torej ni prišlo do likvidacije stavke in do sporazuma, je krivo podjetje, ki pošilja k pogajanjem ljudi z vezanimi rokami.

Šoštanj

Delavstvo, podpiraj samo tiste obrtnike, trgovce in gostilničarje, ki so naročniki »Delavske Politike«.

Protituberkulozna liga je priredila predavanje, kateremu bodo sledila še nekatera. Akcijo pozdravljamo, vendar je v prvi vrsti potrebno, da družinski očetje v tovarni ali kjerkoli so zaposleni, bolje zaslužijo, da ne bo potrebno, da otroci stradajo. S tem pa se tudi tuberkuloza že v kali zatre. Dajte delavstvu zadostno hrano in zdravo stanovanje, je naš klic!

Guštanj

V načelstvo »Klavnice«, registrovane zadruge z omejeno zavezo v Guštanju, je bil izvoljen mesto dosedanjega Ivana Petriča novi član Verčko Ivan, delavec v jeklarni.

Leše pri Prevaljah

Pomanjkljiva poštna dostava. Pod tem naslovom smo v št. 39. D. P. z dne 13. maja iznesli pritožbe radi poštne dostave. Oglasil se je g. Drago Železnikar, ki trdi, da vsebina notice ne odgovarja resnici. Ni torej izključeno, da gre pri vsej stvari za kakšen nesporazum, zato priobčujemo odgovor, ki ga nam je poslal g. Ž.

Ptuj

Pomoč je obljubljena. Ob priliki svojega službenega obiska je g. ban obljubil deputaciji organiziranega delavstva pomoč brezposelnim. Na zadnji seji obč. sveta smo slišali izjavo predsednika mestne občine, da je obljubljena pomoč za vzdrževanje gimnazije in povečanje ptujske bolnice. Do izvedbe kanalizacije in napeljave vodovoda bo pa prišlo le, ako bo občina dobila posojilo. In baš to dvoje zanima brezposelne najbolj.

Vajeniško vprašanje. Kljub lepi določbi obrtnega zakona o delovnem času za učence delajo mnogi izmed njih od ranega jutra do poznega večera. Pri tem se najbolj odlikujeta dva obrtnika, pri katerih začno vajenci garati že ob 4. uri zjutraj in često do 11. ure ponoči. Oddih jim je, kadar smejo v šolo, t. j. kadar delo dopušča Slišimo, da obstoja inspekcija dela. Prav bi bilo, ako bi se pobrigala za odpravo krivic, ki se dandanes gode vajencem.

Delavski pravni svetovalec

Bolezenski šiht (Trbovlje)

Vprašanje: Bil sem bolan in nisem mogel delati pri TPD februarja 1934. Junija 1934 sem stopil v pokoj. Ali morem še zahtevati plačilo 6 šihtov v bolezni?

Odgovor: TPD Vam mora plačati v smislu § 219 obrt. zak. mezdo za 6 dni v bolezni še do preteka 3 let, ko zastarajo taki mezdni zahtevki.

VABILO

na 13. redni občni zbor Splošne gradbene-gospodarske-produktivne zadruge »Naprej«, r. z. z o. z. v Celju, ki se bo vršilo v nedeljo, 14. junija 1936 ob 9. uri predpoldan v gostilni Baštevec, Celje, Tovarniška ulica.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika 12. red. obč. zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka in bilance za leto 1935.
5. Dopolnitev pravil.
7. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Razno.

Načelstvo.

Otvoritev nove trgovine!

Naznanjamo cenjenemu občinstvu, da smo otvorili v ponedeljek, dne 18. maja v hiši

Koroška cesta štev. 18

filijalko naše zaloge koles, sestavnih delov za kolesa, motornih koles, šivalnih strojev, žarnic ter vseh drugih elektrotehničnih predmetov.
Obenem sporočamo, da smo ponovno znižali cene priznanim pokromanim kolesom znamke „Wanderer". — Najugodnejši plačilni pogoji in najsolidnejša postrežba.

Franc Lepoša, d. z o. z.
Maribor, Aleksandrova cesta 39.

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.